

Asia: VM183:00/2017 ja VM/1631/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esitetty laki olisi yleislaki, joka ohjaisi sekä tiedonhallintaa, tietojärjestelmiä että tietoturvallisuutta kokonaisvaltaisesti. Tämä on hyvä tavoite, sillä osa tämän hetken lainsäädännöstä ei vastaa nykyisten toimintaympäristöjen sekä tapahtuneen teknologisen kehityksen vaatimuksiin. Lainsäädännön yhtenäistäminen ja säädösten määrän vähentäminen helpottaisi niiden noudattamista sekä vähentäisi sirpaleisuutta.

Toteutuessaan lain noudattaminen voi vähentää tiedonhallinnan eri osa-alueiden piirissä työskentelevien välisiä raja-aitoja ja näin edistää tiedonhallinnan laatua, tietoturvallisuutta sekä tiedon vastuullista hyödyntämistä.

Esityksen tietopoliittinen tavoite on parantaa tietojen tehokasta luovuttamista ja käyttöä eri toimijoiden välillä. Esityksen mukaan viranomaiset saisivat laajat käyttöoikeudet tietoon. Tämä asettaa suuria haasteita viranomaisten kyvyille käsitellä tietoa. Tavoite on kannatettava, kunhan mahdollisuudet tiedon väärinkäyttöön minimoidaan ja tiedon suojaamisesta huolehditaan.

2. Arvionne lukuun 2 Nykytila

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

3. Arvionne lukuun 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset ovat kokonaisuutena hyviä. Kannatettava on tavoite organisaatioiden laadukkaasta tiedonhallinnasta, joka edistää tietosuojaa, tietoturvallisuutta sekä tietoaaineistojen vastuullista hyödyntämistä.

Ehdotus, jossa viranomaisten välisessä tietojenvaihdossa hyödynnettäisiin ensisijaisesti teknisiä rajapintoja tuo vaatimuksia tiedon todelliselle yhteentoimivuudelle. Tämä voi aluksi aiheuttaa viranomaisille kustannuksia ja toisaalta yhteentoimivuuden toteuttaminen voi kestää kauan.

Esitetty uusi käsite Tiedonhallintayksikkö vastaisi arkistonmuodostaja –käsitettä paremmin nykyistä toimintaympäristöä tuoden näkökulman tietojen hallintaan koko niiden elinkaaren aikana.

Esityksessä suunnitellut kuvausveloitteet yhtenäistävät ja yksinkertaistavat tiedonhallintaan liittyviä kuvauksia, jolloin mahdollisuus kuvausten tekemiseen laadukkaasti kasvaa.

Tiedonhallinnan huolellisen järjestämisen vastuun kohdentaminen selkeästi organisaation johdolle on hyvä asia ja vähentää vastuiden epäselvyyttä.

Esityksessä kunnioitetaan julkisuusperiaatetta, mutta huomioidaan myös esimerkiksi turvallisuusviranomaisten tarpeet tiedon suojaamiseen. Suunnitellut turvallisuusluokittelujen selkeyttämiset ovat tarpeen ja mahdollistavat aiempaa yksinkertaisemman tiedon luokittelun.

Esityksen mukainen kaikkien tiedonhallintayksiköiden tietoturvallisuuden perustaso kohottaisi yhteiskunnan kokonaistietoturvallisuutta. Kokonaistietoturvallisuuden mahdollistama viranomaisten keskinäisen luottamuksen vahvistuminen sujuvoittaisi julkisen hallinnon toimintaa.

Esityksessä jäi epäselväksi luvun 3.3. kohta ”Kansallisarkistoon asiakirjoja siirtävän viranomaisen salassa pidettävien tietojen luovutusta koskevasta määräysvallasta kuitenkin luovuttaisiin”. Samoin Tiedonhallintalautakunnan ja Kansallisarkiston tuleva työnjako jäi osittain epäselväksi. Lain toteuttaminen vaatisi saumatonta yhteistyötä Tiedonhallintalautakunnan ja Kansallisarkiston välillä.

5. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 1 yleiset säännökset (pykälät 1-4 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

6. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 2 Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleinen ohjaus (pykälät 5-9 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

7. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 3 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen (pykälät 10-12 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

8. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 4 Tietoturvallisuus (pykälät 13-18 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

9. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 5 Turvallisuusluokittelu (pykälät 19-22 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Turvallisuusluokittelun yksinkertaistaminen on hyvä asia ja lisää tiedon suojauksen laadukkuutta.

10. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 6 Asian ja palvelujen tiedonhallinta (pykälät 23-26 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Palveluiden tiedonhallinnan sisällyttäminen esitykseen on hyvä asia. Nykyinen lainsäädäntö keskittyy liikaa hallinnolliseen asiankäsitelyprosessiin.

11. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 7 Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa (pykälät 27-31 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

12. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi (pykälät 32-38 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

13. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 9 Erinäiset säännökset (pykälät 39-40 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

14. Muut huomiot

Esityksessä jää epäselväksi Opetus- ja kulttuuriministeriön rooli jatkossa. Samoin ministeriöiden rooli hallinnonalan tiedonhallintakartan ajantasaisuuden varmistamisessa kaipaa selventämistä.

Esityksen mukainen tiedonhallinnan ohjaus Valtionvarainministeriön alaisuudessa voi tehostaa viranomaisten tiedonhallintaa. Haasteellista on kuitenkin saada tuleva Tiedonhallintalautakunta toimimaan aidosti monialaisesti ja huomioimaan kaikki tarpeellinen elinkaari päätösten arvonmäärityksen yhteydessä.

Vaikutusten arviointi

Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen:

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

Tietoturvallisuus:

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

Asian ja palvelujen tiedonhallinta:

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

Tietoaineistojen luovuttaminen ja sähköinen luovutustapa:

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi:

Kohtaan ei ole lausuttavaa.

Muuta huomioitavaa:

-

Hakkarainen-Kiri Anu
Puolustushallinnon rakennuslaitos